

LUCA D'ANDREA

HET
HART
VAN HET
KWAAD

Als een idylle een nachtmerrie wordt

XANDER

THRILLER

LUCA D'ANDREA

Het hart van het kwaad

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *La sostanza del male*

Oorspronkelijke uitgever: Einaudi

Vertaling: Carolien Steenbergen

Omslagontwerp: Studio Marlies Visser

Omslagbeeld: Getty Images

Auteursfoto: Michele Melani

Zetwerk: Michiel Niesen, ZetProducties

Deze uitgave is tot stand gekomen door bemiddeling
van Piergiorgio Nicolazzini Literary Agency (PNLA).

Copyright © 2016 Luca D'Andrea

Copyright © 2017 voor de Nederlandse taal:

Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2017

ISBN 978 94 0160 633 2 | NUR 305

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren.

Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen,

dan kunt u contact opnemen met de uitgever.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt
door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Alessandra,
het kompas op mijn stormachtige zeeën

Zo gaat het altijd. In het ijs hoor je eerst de stem van het Beest. Dan sterf je.

Er waren *séracs* en kloven identiek aan die waarin ik me bevond, vol bergbeklimmers die hun kracht, hun verstand en uiteindelijk hun leven hadden verloren vanwege die stem.

Een gedeelte van mijn brein, het dierlijke gedeelte, dat wist wat angst was omdat het al miljoenen jaren in angst leefde, begreep wat het Beest siste.

Vijf letters: ‘Ga weg.’

Ik was niet voorbereid op de stem van het Beest.

Ik had behoefte aan iets vertrouwds, iets menselijks, om me weg te trekken uit de desolate eenzaamheid van het ijs. Ik keek omhoog, naar de rand van de spleet, op zoek naar het rode silhouet van de EC135 van Reddingsbrigade Dolomieten. Maar de hemel was leeg, open, oogverblindend blauw.

Dat was er te veel aan.

Ik begon heen weer te wiegen. Mijn ademhaling versnelde, alle energie had mijn bloed verlaten. Zoals Jonas in de buik van de walvis was ik alleen ten overstaan van God.

En God bulderde: ‘Ga weg.’

Om negentien minuten over twee op die verdomde middag van 15 september weerklonk een stem uit het ijs. Het was niet de stem van het Beest. Het was de stem van Manny. Zijn rode uniform was scherp afgetekend tegen al dat wit. Hij herhaalde keer op keer mijn naam terwijl de katrol hem langzaam naar me toe liet zakken.

Vijf meter.

Twee.

Zijn handen en ogen zochten naar wonden die mijn gedrag konden verklaren. Zijn vragen: honderd keer wat en duizend keer hoe en ik had geen antwoorden. De stem van het Beest was te luid. Hij verslond me.

‘Hoor je het niet?’ mompelde ik. ‘Het Beest, het...’

Het Beest, had ik hem willen vertellen, dat oeroude ijs, kon niet verdragen dat er diep in hem een warm hart begraven zat. Mijn warme hart. En ook zijn hart.

Het was inmiddels tweeëntwintig minuten over twee.

De verbaasde blik op Manny's gezicht veranderde in pure angst. De kabel van de katrol trok hem als een marionet omhoog. Manny schoot naar boven. Het razen van de turbines van de helikopter veranderde in een gedempte schreeuw.

Eindelijk.

De schreeuw van God. De lawine die de hemel wegvaagde.

Ga weg!

Toen zag ik het. Toen ik weer alleen was, voorbij tijd en ruimte, zag ik het.

Duisternis.

Totale duisternis. Maar ik stierf niet. Nee hoor. Het Beest tartte me. Het liet me leven. Het Beest fluisterde: ‘Je zult voor altijd bij me blijven, voor altijd...’

Dat was niet gelogen.

Een deel van me is nog altijd daar.

Maar zoals mijn dochter Clara glimlachend zou zeggen: dat was niet de z aan het einde van de regenboog. Het was niet het einde van mijn verhaal. Integendeel.

Het was pas het begin.

Vijf letters: begin.

Vijf letters: Beest.

Tien letters: doodsangst.

(WE ARE) THE ROAD CREW

1.

Net als in de kunst gaat het in het leven maar om een ding: de feiten. Om alle feiten te kennen over Evi, Kurt, Markus en de avond van 28 april 1985 moet je alles weten wat er valt te weten over mij. Want dit gaat niet alleen over mij en de Bletterbach-moorden, en het gaat niet alleen over Evi, Kurt en Markus. Het gaat ook over Annelise, Clara en mij.

Alles hangt met elkaar samen.

2.

Tot aan twee uur tweeëntwintig op 15 september 2013, het moment waarop het Beest me bijna doodde, was ik bekend als de helft van een duo aanstormende talenten op het gebied van documentaires, dat doorgaans meer kleine meteoren en hete lucht voortbrengt dan sterren.

Mike McMellan, de andere helft van de ster in kwestie, mocht graag zeggen dat we, als we meteorieten waren geweest op ramkoers met de planeet Totale Mislukking, het voorrecht zouden hebben gehad om te verdwijnen in een hitte-explosie die doorgaans is gereserveerd voor helden. Na het derde biertje mocht ik hem graag gelijk geven. Het was op zijn minst een goede smoes om een toast uit te brengen.

Mike was niet alleen mijn partner. Hij was ook de beste vriend die ik me kon wensen. Hij was irritant en bijdehand, zo egocentrisch als

een zwart gat – of erger – onmogelijk obsessief en behept met het vermogen om zich op een enkel onderwerp te concentreren, als een kanarie onder invloed van amfetaminen. Hij was ook de enige echte kunstenaar die ik ooit had gekend.

Het was Mike die, toen we nog een semigetenteerd, totaal onhip stel op The New York Film Academy waren (hij werd tot documentairemaker opgeleid, ik tot scenarist), begreep dat we niets dan ellende zouden ondervinden als we onze Hollywood-ambities zouden volgen. We zouden net zo verbitterd en breedspakig worden als de gevreesde professor ('Zeg maar Gerry') Calhoun, de ex-hippie die onze eerste behoedzame creaties altijd met zichtbaar plezier afkraakte.

Het was werkelijk een magisch moment, een inzicht dat de koers van onze levens zou bepalen. Misschien iets minder episch dan in de films van Sam Peckinpah ('Kom, we gaan,' zegt William Holden in *The Wild Bunch*, waarop Ernest Borgnine antwoordt: 'Waarom niet?') als je bedenkt dat het moment zich voltrok terwijl we bij McDonald's frietjes zaten weg te werken. Onze stemming was beneden peil en we keken als vee dat over de glorieuze boulevard naar het koninkrijk der hamburgers wordt gevoerd. Maar het was eenmalig. Geloof me.

'Hollywood kan in de stront zakken, Salinger,' had Mike gezegd. 'Mensen hebben geen behoefte aan computer graphics; ze willen de realiteit. We kunnen godverdomme alleen een graantje meepikken van de *zeitgeist* als we kappen met fictie en ons op de oude, vertrouwde werkelijkheid toeleggen. Succes verzekerd.'

Ik trok een wenkbrauw op. 'Zeitgeist?'

'Jij bent hier de mof, makker.'

Mijn moeder was van Duitse afkomst, maar maak je geen zorgen: ik voelde me niet gediscrimineerd door Mike. Ik was immers in Brooklyn opgegroeid en hij kwam verdomme uit het Midwesten.

Nog even los van onze stamboom probeerde Mike me op die klamme novemberochtend al die jaren geleden duidelijk te maken dat ik mijn (ontstellend slechte) scenario's moest weggooiden om samen met hem documentaires te maken. Om gebeurtenissen te

vergroten en uit te bouwen tot een verhaallijn die soepel van punt a naar punt b zou gaan op grond van het evangelie van wijlen Vladimir Jaklovjevitsj Propp (die voor verhalen was wat Jim Morrison was voor paranoia).

Wat een puinhoop.

‘Mike...’ snoof ik. ‘Er is maar één soort erger dan mensen die succes in de filmindustrie nastreven en dat zijn documentairemakers. Die hebben alle jaargangen van *National Geographic* compleet vanaf 1800. In veel gevallen hebben ze voorouders die gestorven zijn toen ze op zoek waren naar de oorsprong van de Nijl. Ze hebben tatoeages en dragen kasjmier sjaals om hun nek. Het zijn klootzakken, maar linkse klootzakken. Vandaar dat ze denken dat al hun zonden vergeven zijn. En ook niet onbelangrijk: ze hebben steenrijke families die hun safari’s rond de wereld subsidiëren.’

‘Salinger, jij kan soms zo... zo...’ Mike schudde zijn hoofd. ‘Hou even je mond en luister naar me. We hebben een onderwerp nodig. Een ijzersterk onderwerp voor een documentaire, iets waarmee we binnenlopen. Iets wat de mensen al weten, iets vertrouwds, maar wat wij op een heel nieuwe manier in beeld gaan brengen, anders dan ze het ooit hebben gezien. Denk eens goed na met die hersens...’

Geloof het of niet, maar op dat moment ontdekten twee sukkel dat ze een maffe pompoen in een gouden koets konden veranderen. Want ja: ik wist iets.

Ik weet niet waarom en ik weet niet hoe het mogelijk is dat ik, terwijl Mike me zat aan te staren met dat seriemoordenaarshoofd en terwijl miljoenen redenen om zijn suggestie te verwerpen elkaar verdrongen in mijn hoofd, een gigantische klik voelde in mijn brein. Een absurd idee. Geschift. Licht ontvlambaar. Een idee dat stom genoeg was om een briljant succes te worden.

Wat was er opwindender, krachtiger en sexyer dan rock-'n-roll?

Het was de godsdienst van miljoenen mensen, een explosie van energie die generaties bij elkaar bracht. Er was in de hele wereld niemand te vinden die niet had gehoord van Elvis, Hendrix, The Rolling Stones, Nirvana, Metallica en de glinsterende stoet van de enige echte revolutie van de twintigste eeuw.

Een makkie, toch?

Nee.

Want rock betekende ook grote, stevige, in zwart gehulde body-builders die eruitzagen als tweedeurskleerkasten, ogen als pitbulls hadden en werden betaald om zich te ontdoen van schatjes zoals wij, een klusje dat ze ook graag voor niets zouden hebben geklaard.

Bij onze eerste poging om onze ideeën in de praktijk te brengen (Bruce Springsteen die ergens in The Village een concert deed om zich voor te bereiden op een tournee) kwam ik er met een paar keer duwen en wat blauwe plekken nog genadig vanaf. Mike trof het slechter. De helft van zijn gezicht leek op de Schotse vlag. Tot overmaat van ramp werden we nog bijna aangegeven bij de politie ook. Na Springsteen volgden optredens van The White Stripes, Michael Stipe, Red Hot Chili Peppers, Neil Young en The Black Eyed Peas, die destijds hun hoogtijdagen beleefden.

We hielden er veel blauwe plekken aan over, maar verdraaid weinig beeldmateriaal. We overwogen serieus ermee te kappen.

Maar op dat moment zag de God van de Rock ons en onze sneue poging om hem te eren. Met een welwillend oog toonde hij ons de weg naar succes.

3.

Half april regelde ik een baantje voor ons: een podium opzetten in Battery Park. Niet voor zomaar een band, maar voor de meest controversiële, diabolische en verachte band aller tijden. Dames en heren: Kiss.

We ploeterden als brave, ijverige mieren en verstopten ons toen het personeel vertrok onder een berg afval. Zo stil als sluipschutters. Toen de eerste zwarte sedans arriveerden, drukte Mike op de opnameknop. En uiteraard gebeurde alles heel snel.

Gene Simmons stapte uit de limousine alsof het een cruiseschip was, strekte zijn benen en droeg zijn onderknuppels op zijn trouwe viervoeter los te laten. De afzichtelijke, demonisch ogende sneeuw-

witte poedel was nog niet vrijgelaten of hij begon in onze richting te blaffen zoals de hellehonden in dat nummer van Robert Johnson (*‘And the days keep on reminding me, there’s a hell hound on my trail / Hell hound on my trail, hell hound on my trail’*). De hond nam twee sprongen en zat op me. Dat klotebeest besloot voor de halsslagader te gaan. Dat balletje bont wilde me doden.

Ik schreeuwde.

Ongeveer twaalfduizend dommekrachten die leken te zijn weggelopen uit de Hall of Fame voor huurmoordenaars grepen ons, schopten ons, sleepten ons naar de uitgang en dreigden ons in de oceaan te smijten. Maar dat deden ze niet. Ze lieten ons bont en blauw, verslagen en vermoeid achter op een door afvalpapier omringd bankje, waar we mijmerden over het feit dat we er ongeveer zo slecht aan toe waren als Wile E. Coyote. Omdat we onze nederlaag niet konden accepteren, bleven we zitten luisteren naar de echo van het concert, dat ten einde liep. Na de toegiften zagen we de toeschouwers uiteengaan. Net toen we wilden terugkruipen naar ons muizenhol, begonnen vier grote kerels met Hell’s Angelsbaarden en gezichten als bajesklanten de kisten en versterkers in de Peterbilts van de band te laden, en precies op dat moment knipoogde de God van de Rock me vanaf de Walhalla toe om me de weg te wijzen.

‘Mike,’ fluisterde ik. ‘We doen het verkeerd. Als we een documentaire over rock willen maken, over echte rock, moeten we onze camera’s richten op de andere kant van het podium. Op de andere kant, makker. Die gasten zijn de echte rock.’ En ik voegde er glimlachend aan toe: ‘En op hen rusten geen auteursrechten.’

Die gasten.

De roadies. De jongens die het vuile werk opknappen. De trucks inladen, ermee van de ene kant van het land naar de andere rijden, ze lossen, het podium in gereedheid brengen, de apparatuur klaarzetten, met hun armen voor hun borst gevouwen op het einde van de show wachten en dan braaf opnieuw beginnen.

Jazeker.

Ik moet zeggen: Mike was ongelooflijk. Met veel vleierij en door hem te lokken met het vooruitzicht van geld en gratis publiciteit

wist hij de dodelijk verveelde tourmanager over te halen om ons te laten filmen. De roadies, die niet aan aandacht gewend waren, namen ons onder hun vleugels. Niet alleen dat: het waren ook die bebaarde gasten die de managers en advocaten zover kregen dat we hen (hen en niet de band; dat was de troefkaart waarmee ze werden overtuigd) gedurende de hele tournee konden volgen.

Zo ontstond *Born to Sweat: Road Crew, the hidden side of rock 'n roll*.

We werkten ons suf, geloof me. Aan het einde van zes weken vol waanzin, migraine, afzichtelijke katers en zweet hadden we twee camera's vernietigd, verschillende voedselverslavingen en een verdraaide kuitspier opgelopen (ik was op het dak van een trailer geklauterd dat zo broos als een koekje was; ik zweer dat ik nog nuchter was ook) en hadden we twaalf verschillende manieren geleerd om 'val godverdomme dood' te zeggen.

De montage duurde een hele zomer waarin het voortdurend veertig graden was en waarin we zonder airco eindeloos voor een smeltende monitor ruzie zaten te maken. Begin september 2003 (een magisch jaar, als je zoiets ooit kan zeggen) was onze documentaire klaar. We waren er nog blij mee ook. We lieten hem zien aan een producer, een zekere Smith, die ons met enige tegenzin vijf – en niet meer dan vijf – minuten van zijn tijd had gegund. Maar geloof het of niet: na drie minuten waren we klaar.

'Een docusoap,' verordonneerde Smith, de hoogste zenderbaas. 'Twaalf afleveringen van vijftientig minuten. Het moet begin november klaar zijn. Lukt dat?'

Glimlachen en handen schudden. We reden in een stinkende bus naar huis. Verbijsterd en een tikje verward zochten we op Wikipedia op wat een docusoap eigenlijk was. Het antwoord: een combinatie van drama en documentaire. We hadden minder dan twee maanden om alles opnieuw te monteren en een realitysoap te maken. Onmogelijk?

Dat dacht je.

Op 1 december werd de eerste aflevering van *Road Crew* uitgezonden. Het programma werd een kijkcijferkanon. Opeens sprak iedereen over ons. Professor Calhoun liet een foto nemen waarop

hij ons iets uitreikte wat leek op een gruwel van Dali; in feite was het een prijs voor studenten die iets hadden gepresteerd. Ik benadruk: die iets hadden gepresteerd. Blogs schreven over *Road Crew*, de pers schreef over *Road Crew*. MTV deed een special die werd gepresenteerd door Ozzy Osbourne, die tot Mikes ongenoegen geen vleermuis at.

Maar het was niet allemaal rozengeur en maneschijn.

Maddie Grady van *The New Yorker* hakte ons met een stompe bijl aan mootjes in een artikel van vijfduizend woorden waarover ik me maandenlang de haren uit mijn kop rukte. Volgens *GQ* haatten we vrouwen. Volgens *Life* haatten we iedereen. Volgens *Vogue* waren we de belichaming van de repercussie van Generation x. Daar werden we pas echt gedepriimeerd van.

Op internet gingen nerds ons op de korrel nemen met gedetailleerde interpretaties van ons werk die qua breedsprakigheid en pedanterie de *Encyclopaedia Britannica* naar de kroon staken.

Ook op internet, de godvergeten bakermat van de virtuele democratie, circuleerden geruchten die even bespottelijk als verontrustend waren. Volgens mensen die het konden weten gebruikten Mike en ik heroïne, speedballs, cocaïne, amfetaminen. De roadies hadden ons alle zonden van Sodom en Gomorra bijgebracht. Tijdens de opnamen was een van ons overleden ('Mike, ik lees hier dat je dood bent.' 'Er staat dat een van ons dood is. Waarom zou ik dat zijn?' 'Heb je de laatste tijd nog wel eens goed naar je gezicht gekeken, makker?').

Maar mijn favoriet was deze: we hadden een groepie bezwangerd, een zekere Pam (is het je opgevallen dat groupies altijd Pam heten?), en hadden haar gedwongen zich te laten aborteren tijdens een satanisch ritueel dat we van Jimmy Page hadden geleerd.

In maart van het jaar daarna, 2004, liet Mister Smith ons een contract tekenen voor een tweede seizoen van *Road Crew*. De wereld lag aan onze voeten. En toen, vlak voordat we vertrokken voor de opnameperiode, gebeurde er iets wat iedereen en vooral ook mij verraste.

Ik werd verliefd.

4.

Dat was merkwaardig genoeg te danken aan ‘Zeg maar Gerry’ Calhoun. Hij had voor zijn studenten een speciale screening van de eerste aflevering van *Road Crew* georganiseerd die werd gevolgd door een debat. ‘Debat’ riekte naar een hinderlaag, maar Mike (die misschien hoopte wraak te nemen op onze oude docent en de hele wereld) had erop aangedrongen dat we de uitnodiging zouden aannemen en ik was daarin braaf meegegaan, zoals altijd als Mike zich iets in zijn hoofd had gehaald.

Het meisje dat ik in mijn hart zou sluiten zat op de derde rij, half verscholen achter een man die op Mark Chapman leek en honderdvijftig kilo leek te wegen (ongetwijfeld een fan van de blogosfeer), in Calhouns afschuwelijke Collegezaal 13, die door de studenten van The New York Film Academy ‘Fight Club’ werd genoemd.

Aan het einde van de screening was de vetzak de eerste die zijn zegje wilde doen. Zijn oratie van vijfendertig minuten liet zich samenvatten als: ‘Shit dit, shit dat, shit in elke uithoek van de stad!’ Toen veegde hij tevreden wat schuim weg en ging met zijn armen voor zijn borst en een uitdagende blik op zijn gezicht weer zitten.

Ik wilde reageren met een lange (ellenlange) serie politiek incorrecte opmerkingen over bijdehante vetzakken toen het onmogelijke gebeurde.

Het blonde meisje vroeg of ze iets mocht zeggen en Calhoun gaf haar zichtbaar opgelucht het woord. Ze stond op (ze had een voortreffelijk figuur) en zei met een vet Duits accent: ‘Ik wil u graag vragen: wat is precies het woord voor *Neid*?’

Ik barstte in lachen uit en bedankte in mijn hoofd mijn lieve *Mutti* omdat ze zo koppig was geweest me haar moedertaal te leren. Op eens zag ik ze in een heel ander licht, al die uren waarin ik mijn tong tegen mijn tanden geselde, klinkers van aspiratie voorzag en ronde r'en maakte alsof ik een gebroken waaier in mijn mond had.

‘*Mein liebes Fräulein,*’ begon ik, me koesterend in het geluid van de als champagnekurken uit hun kassen knallende ogen van de horde

hitsige studenten (onder wie ook de vetzak), ‘*Sie sollten nicht fragen, wie wir “Neid” sagen, sondern wie wir “Idiot” sagen.*’

Lieve jongedame, vraag niet wat het woord is voor ‘afgunst’, maar wat het woord is voor ‘idiot’.

Ze heette Annelise.

Ze was negentien en ze was sinds iets meer dan een maand in de vs om een cursus te volgen. Annelise was niet Duits, Oostenrijks of Zwitsers. Ze kwam uit een kleine provincie in het noorden van Italië waar de mensen overwegend Duits spraken. De naam van die merkwaardige regio was Alto Adige of Südtirol.

De avond voordat we vertrokken voor de tournee bedreven we de liefde op de tonen van Bruce Springsteens *Nebraska*, waarmee The Boss het weer een beetje goedmaakte. De volgende ochtend was lastig. Ik dacht dat ik haar nooit meer zou zien. Ik had ongelijk. Mijn lieve Annelise, die tussen de Alpen was geboren, achtduizend kilometer van The Big Apple verwijderd, bouwde haar korte cursus uit tot een studievissum. Ik weet dat het belachelijk klinkt, maar je moet me geloven. Ze hield van me, en ik van haar. Toen Mike en ik in 2007 bezig waren met de voorbereidingen op het derde (en naar we hadden gezworen laatste) seizoen van *Road Crew*, vroeg ik Annelise in een klein restaurant in Hell’s Kitchen ten huwelijk. Ze zei zo gelukzalig ja dat ik heel onmannelijk begon te huilen.

Wat kon ik verder nog wensen?

2008.

Want in 2008, toen Mike en ik na de uitzending van het derde seizoen van onze do-kutsoap een pauze hadden ingelast, werd op een milde dag in mei in een door groen omzoomde kliniek in New Jersey mijn dochter Clara geboren. En toen: schokkende bergen luiers, met babyvoeding versierde kleren en muren, maar vooral uren en nog eens uren waarin ik toekeek terwijl Clara de wereld leerde kennen. En hoe vergeet ik ooit Mikes bezoeken met steeds weer een andere vriendin (ze gingen twee tot vier weken mee; de langste anderhalve maand, maar die was dan ook Miss July geweest), die hij vulde met verwoede pogingen om mijn dochter zijn naam te laten uitspreken terwijl Clara nog niet eens ‘mama’ kon zeggen?

In de zomer van 2009 maakte ik kennis met Werner en Herta Mair, Annelises ouders. We wisten nog niet dat de ‘vermoeidheid’ die Herta als excuus gaf voor haar duizeligheid en bleke teint een vergevorderd stadium van kanker betekende. Ze stierf een paar maanden later, tegen het einde van het jaar. Annelise wilde niet dat ik met haar meekwam naar de begrafenis.

2010 en 2011 waren prachtige en frustrerende jaren. Prachtig: Clara die alles beklom, Clara die ‘wat is dit?’ vroeg in drie talen (de derde, Italiaans, leerde Annelise ook mij, en ik was er dol op, een student die werd gemotiveerd door een sexy lerares), Clara die gewoon groeide. Frustrerend? Uiteraard. Want aan het einde van 2011, nadat we Mister Smith wel honderdduizend projecten hadden voorgelegd (allemaal verworpen), begonnen we met de opnamen van het vierde seizoen van *Road Crew*. Het seizoen waarvan we hadden gezworen dat we het niet zouden maken.

Alles liep mis. De magie was verdwenen, dat was ons volstrekt duidelijk. Het vierde seizoen van *Road Crew* werd een lange klaagzang bij het einde van een tijdperk. Maar de massa vindt het, zoals copywriters al generaties lang weten, heerlijk om verdrietig te zijn. We haalden hogere kijkcijfers dan in de eerste drie seizoenen. Zelfs *The New Yorker* prees ons en noemde de reeks ‘het verhaal over een wakende droom die verbrokkelt’.

Eens te meer waren Mike en ik uitgeput en apathisch. Depressief. Wat wij zagen als het slechtste werk uit onze carrière werd de hemel in geprezen door mensen die ons tot voor kort als leprozen hadden behandeld. Vandaar dat ik in december 2012 instemde met Annelises voorstel om een paar maanden door te brengen in haar geboortedorp, het gehucht Siebenhoch in Alto Adige, Südtirol, Italië. Ver van alles en iedereen vandaan.

Prima idee.

DE HELDEN VAN DE BERG

1.

De foto's die Annelise me van Siebenhoch had laten zien deden geen recht aan dat kleine dorpje dat zich op een hoogte van 1400 meter aan een berg vastklampte. Zeker, de ramen met de geraniums waren er, en de straten die zo smal waren dat je er warm bleef, en de besneeuwde bergtoppen en in alle richtingen de bossen. Net als op een ansichtkaart. Maar in levenden lijve was het... anders.

Adembenemend.

Ik was dol op het kleine kerkje, dat werd omringd door een kerkhof waardoor je niet over de dood ging denken maar over de eeuwige rust waarover in gebeden wordt gesproken. Ik was dol op de puntdaken van de huizen, de goedverzorgde bloemperken, de ongeschonden straten, ik was dol op het veelal onverstaanbare dialect dat de taal van mijn moeder (en in zekere zin van mijn jeugd) verwrong tot een dissonant, morsig taaltje.

Ik was zelfs dol op de supermarkt van Spar, die sluimerde op een open plek die met geweld van de natuur was geroofd, en op de doorvlechting van plaatselijke en landelijke wegen, zoals ik ook hield van de voetafdrukken van muilezels die half schuilgingen onder de rustieke bladeren van berken, adelaarsvarens en zilversparren.

Ik hield van de blik die mijn vrouw in haar ogen kreeg als ze me iets nieuws liet zien. Een glimlach die haar deed lijken op het kleine meisje dat, zo stelde ik me voor, door dit bos had gerend, met sneeuwballen had gegooid, door deze straten had gelopen en later, toen ze groot was, de oceaan was overgestoken om in mijn armen te belanden.

En verder?

Ik was dol op *speck* – vooral op de gerijpte soort die mijn schoon-

vader meenam zonder de bron van deze delicatessse te onthullen – het was zeker niet wat hij de toeristenwinkel noemde – en de *canederli* die op minimaal veertig verschillende manieren werden bereid. Ik verslond taarten, strudels en allerlei andere lekkernijen. Ik kwam vier schaamteloze kilo's aan en voelde me totaal niet schuldig.

Het huis waarin we verbleven was van Werner, Annelises vader. Het stond bij de westelijke grens van Siebenhoch (als we aannemen dat je bij een dorpje met zevenhonderd inwoners van een begrenzing kunt spreken), op het punt waar de berg zich verhief om de hemel aan te raken. Op de bovenste verdieping bevonden zich twee slaapkamers, een studeerkamer en een badkamer. Op de begane grond een keuken, een bergruimte en wat Annelise de woonkamer noemde, al was dat een understatement. De kamer was enorm, met een tafel in het midden en meubilair van beuken- en Zwitsers pijnboomhout dat Werner met eigen handen had gemaakt. Het licht kwam van twee grote ramen die uitzicht boden over een grasveld, en al bij het eerste daglicht zette ik daar een fauteuil neer om de ruimte – de bergen en het groen (alles lag toen we arriveerden onder een dik pak sneeuw) – optimaal tot me te laten doordringen.

Toen ik op 25 februari in die stoel zat, zag ik een helikopter de hemel boven Siebenhoch doorkruisen. Het toestel had een prachtige rode kleur. Ik bleef er de hele nacht aan denken. Op 26 februari was die helikopter een idee geworden.

Een obsessie.

Op de zevenentwintigste begreep ik dat ik er met iemand over moest praten.

Iemand met kennis van zaken. Iemand die het zou begrijpen.

Op de achtentwintigste zocht ik zo iemand op.

2.

Werner Mair woonde hemelsbreed een paar kilometer van ons vandaan in een van weinig gemakken voorzien dorpje dat de plaatselijke bevolking Welshboden noemde.

Hij was een ernstige man die weinig glimlachte (alleen Clara bezat de magie om hem daartoe te verlokken), met schaars grijs haar op zijn slapen, doordringende, hemelsblauwe, naar grijs neigende ogen, en rimpels als littekens.

Hij was bijna tachtig, maar zijn fysieke toestand was imposant. Toen ik arriveerde, stond hij bij lichte vorst in alleen een overhemd hout te hakken.

Zodra hij me zag aankomen, zette hij zijn bijl tegen een rek om me te begroeten. Ik zette de motor uit en stapte uit de auto. De lucht was sprankelend en zuiver. Ik ademde diep in.

‘Meer brandhout, Werner?’

Hij stak zijn hand uit. ‘Er is nooit genoeg. En de kou houdt een mens jong. Wil je een kop koffie?’

We gingen naar binnen.

Ik ontdeed me van mijn jas en hoed en ging bij het vuur zitten. Het prettige aroma van hars werd gefilterd door de geur van de rook.

Werner maakte espresso’s (een bergvariant van koffie in de Italiaanse stijl; een kleine hoeveelheid, zwart als pek, waarvan je weken wakker bleef) en nam plaats. Hij haalde een asbak uit een kast en knipoogde naar me.

Werner vertelde dat hij was gestopt met roken op de dag dat Herta Annelise ter wereld had gebracht. Maar na de dood van zijn vrouw was hij er uit verveling of (waarschijnlijker, dacht ik) nostalgie weer mee begonnen. Stiekem, want als Annelise hem had gezien met een sigaret in zijn hand, had ze hem levend gevild. Hoewel ik me schuldig voelde over het feit dat ik hem er met mijn gezelschap en mijn discretie toe aanzette, kwam de tabaksverslaving van mijn schoonvader me op dat moment, toen hij met zijn duimnagel een lucifer aanstreek, goed uit. Niets is beter tijdens een gesprek van mannen onder elkaar dan samen roken.

Ik ontspande. We spraken over koetjes en kalfjes. Het weer, Clara. Annelise, New York. We rookten. We dronken de koffie en een glas Welshbodens water om de bittere smaak weg te spoelen.

Eindelijk begon ik erover.

‘Ik heb een helikopter gezien,’ begon ik. ‘Een rode.’